

dr hab. Roman Widaszek
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna – instrumentalistyka

Katowice, 14.04.2015 r.

adres do korespondencji:
ul. Blachnickiego 2/12
40-177 Katowice
tel. 601-525-909
widaszek@poczta.onet.pl

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Gdańsku, Wydział Instrumentalny pismo z dnia 01.04.2015 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zmianami).

Dotyczy:

Uchwały nr 82/2012-2013 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Gdańsku z dnia 20.05.2013 r. o wszczęciu przewodu doktorskiego Pana mgr Łukasza Motyki.

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego prof. zw. dr hab. Elżbietę Rosińską pisma sygnowanego datą 01.04.2015 r. informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgra Łukasza Motyki pt. *"U zarania dziejów; klarnet w baroku i wczesnym klasycyzmie"*, zostały dołączone następujące dokumenty:

- dokumentacja Doktoranta
- praca doktorska
- wyciąg z protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału z dnia 20.05.2013 r.
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 20.05.2013 r.

Złożona przez Doktoranta, czytelnie ułożona dokumentacja, zawiera wniosek o wszczęcie postępowania na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: Instrumentalistyka, kwestionariusz osobowy (niestety bez zdjęcia), uwierzytelnioną kopię dowodu osobistego i dyplomu ukończenia studiów wyższych, życiorys artystyczny, koncepcję pracy doktorskiej, program dzieła artystycznego oraz wykaz i opis dorobku artystycznego, działalności naukowej, wykaz zorganizowanych koncertów, osiągnięć artystycznych a także wykaz uczestnictwa w kursach mistrzowskich. W dalszej części dokumentacja zawiera kserokopie programów koncertów oraz afiszy. Do dokumentacji dołączona została praca doktorska złożona z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD (niestety nie podano nazwiska reżysera dźwięku, daty i miejsca nagrania) oraz opisu dzieła pt. *"U zarania dziejów; klarnet w baroku i wczesnym klasycyzmie"*.

Podstawowe dane o Kandydacie

Łukasz Motyka urodził się 30 kwietnia 1985 r. w Warszawie. W roku 2002 ukończył PSM I. st. w Ciechanowie, a w roku 2006 PSM II. st. w Olsztynie. Wtedy rozpoczął też studia w Akademii Muzycznej im. S. Moniuszki w Gdańsku, w klasie prof. Marka Schillera i as. Grzegorza Wieczorka, którą ukończył w roku 2011. W tym samym roku rozpoczął studia doktoranckie w macierzystej uczelni pod kierunkiem prof. dr hab. Bogdana Ocieszaka. Będąc uczniem i studentem brał udział w kursach mistrzowskich prowadzonych przez takich klarnecistów jak: Jan Jakub Bokun, Florent Heau, Nicolas Baldeyrou, Jean Marc Fessard, Antonio Saiote, Alessandro Travaglini, Algirdas Budrys, Wojciech Mrozek. W roku 2008 zdobył wyróżnienie na Uczelnianym Konkursie na wykonanie polskich miniatur instrumentalnych (AM Gdańsk). Rok później podjął współpracę z Miejskim Domem Kultury w Przasnyszu, a w kolejnych latach z Wyższą Szkołą Języków Obcych w Przasnyszu i Towarzystwem Ziemi Przasnyskiej gdzie zajął się organizowaniem koncertów. Za swoją działalność na polu kultury został uhonorowany medalem Stanisława Ostoi - Kotkowskiego. W latach 2010 - 2011 publikował artykuły prasowe o tematyce historycznej, kulturalnej i muzycznej w prasie lokalnej na Mazowszu. W roku 2010 i 2012 uczestniczył w Międzynarodowej Letniej Szkole Muzyki Dawnej w Lidzbarku Warmińskim w klasie klarnetu historycznego Toniego Salar - Verdu (Hiszpania). W 2012 roku wziął udział w IV Ogólnopolskiej Sesji Naukowej "*Idee muzyki, ideologie w muzyce*" organizowanej przez Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo - Artystycznej Doktorantów uczelni muzycznych na Uniwersytecie Muzycznym im. F. Chopina w Warszawie. Od stycznia 2013 pracuje na stanowisku sekretarza ds. artystycznych w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej im. F. Chopina w Gdańsku. W trakcie swojego stosunkowo krótkiego okresu działalności artystycznej Doktorant wykonał 30 koncertów, w tym 1 jako solista z Orkiestrą Filharmonii Warmińsko - Mazurskiej w Olsztynie, 26 koncertów kameralnych w różnych konfiguracjach oraz 3 jako członek orkiestry.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Łukasza Motyki pt. "*U zarania dziejów; klarnet w baroku i wczesnym klasycyzmie*", przygotowana pod kierunkiem promotora prof. dr hab. Bogdana Ocieszaka składa się z dzieła artystycznego oraz opisu dzieła.

Dzieło artystyczne w tym przypadku składa się z płyty CD, na której zostały zarejestrowane następujące dzieła:

- 1) - Giuseppe Antonio Paganelli - Koncert B - dur
- 2) - Gregorio Sciroli - Sonata na klarnet i basso continuo
- 3) - Johan Stamitz - Koncert B- dur
- 4) - Jean Xavier Lefevre - Sonata nr 1

5) - Jean Xavier Lefevre - Sonata nr 3

6) - Anton Stadler - Duet nr 2

Trafny wybór dzieł do nagrania, doskonale ukazuje klarinet w baroku i wczesnym klasycyzmie. Obrazuje jak wraz z ewolucją samego instrumentu zmienia się podejście kompozytorów, którzy widząc jego coraz większe możliwości techniczne, wyrazowe i brzmieniowe powierzają mu stale trudniejsze i coraz bardziej znaczące partie. Na pochwałę zasługuje również fakt, iż klarinet został ukazany w różnych konfiguracjach. Zarówno z towarzyszeniem zespołu kameralnego, klawesynu czy też w duecie z drugim klarinetem. Po wysłuchaniu dzieła artystycznego nasuwa się jednak podstawowe pytanie - dlaczego Doktorant pisząc o klaracie historycznym, do nagrania używa klarinetu współczesnego? Być może takowym nie dysponuje lub też nie opanował go dostatecznie, aby zdecydować się na nagranie. Słysząc, że brak instrumentu historycznego spowodowało się do zastąpienia go instrumentem współczesnym z założonym lekkim stroikiem, co dodaje jaskrawości brzmienia. Jest to forma akceptowalna, choć taki zestaw nigdy nie zabrzmiał jak instrument historyczny. Doktorant w swej grze czytelnie realizuje niuanse artykulacyjne, dynamiczne, a także brzmieniowe co czyni poszczególne dzieła interesującymi i zróżnicowanymi pod względem wykonania., przyćmiewając tym samym drobne niedostatki intonacyjne. Pierwszą kompozycją zarejestrowaną na płycie jest Koncert B - dur Giuseppe Antonio Paganelli, będący zarazem jednym z pierwszych koncertów klarinetowych. Typowa dla tego okresu budowa - partia instrumentu solowego wraz z basso continuo dialoguje z orkiestrą. Na nagraniu w tym dialogu zabrakło precyzji intonacyjnej zespołu kameralnego stanowiącego namiastkę orkiestry, a zapewne kwintet smyczkowy grał również na współczesnych instrumentach. Na tle zespołu Doktorant dobrze realizuje swoją partię, czasem nazbyt sugerując się prostotą partytury - w drugiej części brakuje nieco ekspresji. Drugą pozycją nagrań na płycie jest Sonata na klarinet i basso continuo Gregorio Sciroli. Kompozycja ta, jako jedna z pierwszych w historii sonat klarinetowych, stanowi pewnego rodzaju fundament muzyki kameralnej z udziałem klarinetu. Nagranie dzieła jest w pełni stylowe, zapewne sporą pomocą merytoryczną w tym temacie była osoba Pani Małgorzaty Skotnickiej, realizującej partię klawesynu. Kolejną pozycją na płycie jest Koncert - B - dur Johanna Stamitza, wykonany z fortepianem zastępującym orkiestrę. W tej prezentacji zabrakło nieco polotu, lekkości artykulacji i finezji w skrajnych częściach oraz wyrazu w części drugiej, która jest zagrana jakby od niechcenia. W kolejnych utworach z kolei, słysząc bardzo dobrze realizowaną partię klarinetu, ponownie na tle klawesynu z wiolonczelą. Obie Sonaty Jean Xavier Lefevre'a pomimo drobnych problemów intonacyjnych wykonane są stylowo, słysząc, iż Doktorant dobrze się czuje w tego rodzaju wykonawstwie muzyki kameralnej. Ostatnim utworem wchodzącym w skład dzieła artystycznego jest Duet nr 2 Antona Stadlera, wykonany wspólnie z Panem Grzegorzem Wieczorkiem. Jak wspomina Doktorant, w opisie dzieła, w utworze tym nie została określona przez kompozytora dynamika i artykulacja, pozostawiając tym samym swobodę wykonawcom. W nagraniu tym słysząc jak bardzo gra drugiego - akompaniującego klarinetu, dodaje Doktorantowi pewności artystycznej. Można zauważyć większą swobodę artykulacyjną, dynamiczną i wyrazową. Czytelne prowadzenie frazy, a także budowanie kulminacji oraz lekkość i swego rodzaju radość narracji. Po wysłuchaniu całej płyty, pomimo drobnych zastrzeżeń, o których wspominałem, uważam, że dzieło artystyczne Pana Łukasza Motyki jest prezentacją satysfakcjonującą i spójną pod względem muzycznym a sam Doktorant jawi się jako Artysta w pełni ukształtowany.

Część opisowa pracy doktorskiej jest trafnie ujęta pod względem merytorycznym i bardzo dobrze uzupełnia dzieło artystyczne. Składa się z sześciu rozdziałów poprzedzonych wstępem i dopełnionych zakończeniem, streszczeniem w języku angielskim, aneksami oraz spisem ilustracji i bibliografią. Do pracy dołączone zostały również oświadczenia ośmiu współwykonawców, jednakże podpisane zostały tylko trzy. Oceniając stronę redakcyjną stwierdzam, że tekst zawiera sporo błędów interpunkcyjnych i tzw. "literówek". Jakość wydruku i zeskanowanych obrazów nie jest wystarczająco dobra, czasem wręcz niewidoczna (ryc.4 - str.14). Nie wpływa to jednak na bardzo dobrą ocenę pracy pod względem merytorycznym. Doktorant wykazał się szeroką znajomością tematu, tworząc publikację, która została w czytelny sposób powiązana z zagadnieniem twórczym zawartym w dziele artystycznym. Praca może stanowić literaturę wykorzystywaną w polskich uczelniach jako źródło wiedzy o klarncie historycznym. Doktorant w sposób czytelny i wszechstronny potraktował problematykę określoną w tytule, tworząc pracę pełną historycznej wiedzy, oraz omawiając zagadnienia wykonawcze przedstawionych kompozycji.

Uważam, iż problematyka określona w tytule pracy została przez Doktoranta przedstawiona w sposób należyty. Stanowi źródło naukowej, artystycznej oraz praktycznej wiedzy. Wzbogaca polską sztukę wykonawczą i stanowi twórczy wkład w rozwój dziedziny sztuki muzycznej.

Konkluzja

Stwierdzam, iż mgr Łukasz Motyka w przedstawionej pracy doktorskiej wykazał się dojrzałością i samodzielnością artystyczną, popartą wiedzą teoretyczną i praktyczną. W sposób wyczerpujący przedstawił zagadnienie zawarte w tytule pracy. W moim przekonaniu praca doktorska mgra Łukasza Motyki spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku.

dr hab. Roman Widaszek